

Theoretical Philosophy Forum

Wednesday 5:00 PM Room 226 Múzeum krt. 4/i, Budapest

Web site: <http://philosophy.elte.hu/tpf>

Contact: *László E. Szabó* (organizer) leszabo@philosophy.elte.hu

The Forum is open to everyone, including students, visitors, and faculty members from all departments and institutes! The 60 minute lecture is followed by a 10 minute break and a 30-60 minute discussion. The language of presentation is English or Hungarian.

December 2009

2 December (Wednesday) 5:00 PM Room 226

Miklós Márton

Department of Philosophy, Faculty of Law and Political Sciences

Eötvös University, Budapest

Konzeptualizmus vs. nonkonzeptualizmus: Érvek, motivációk, tévedések

(Conceptualism vs. nonconceptualism: arguments, motivations and fallacies)

A kortárs elmefilozófiában az elmúlt nagyjából huszonöt évben szerteágazó vita zajlik arról, hogy tulajdoníthatunk-e észlelési állapotainknak nem-fogalmi természetű reprezentációs tartalmat. Előadásomban egyrészt a két versengő elmélet motivációit és a mellettük szóló érvek közös jellemzőit fogom bemutatni, másrészt a nonkonceptualista érvek alapvető hibáinak kimutatása révén a konceptualista álláspont mellett kívánok érvelni.

A kortárs nonkonceptualista elméletek álláspontom szerint két fő motivációból táplálkoznak. Az egyik ezek közül abból a reményből származik, hogy egy ilyen nem-fogalmi természetű tapasztalati reprezentációs szint elismerése alkalmas lehet a fogalmi természetű reprezentációk eredetének és tartalmi megalapozásának magyarázatára. Az ilyen magyarázat igénye ráadásul jónéhány nonkonceptualista szerzőnél valamiféle általános naturalizációs programba illeszkedik.

Az észlelés nem-fogalmi tartalma lehetőségének elismerése melletti másik fő motiváció azokra a megfigyelésekre támaszkodik, melyek szerint érzéki tapasztalatunk fenomenológiája olyan jellegzetességeket tár föl, amelyek összeegyeztethetetlenek sok mindennel, amit a fogalmi tartalmakról tudunk. Ennek kimutatása érdekében az észlelés nem-fogalmi tartalmának hívei számos érvet terjesztettek elő, azonban előadásomban amellet kívánok érvelni, hogy ezek az érvek hibásak. A hiba okai alapvetően kétfélék:

1. Az érvek jelentős része csak azt bizonyítja, hogy az észlelési és a vélekedési tartalmak eltérő jellegzetességekkel rendelkeznek, azt azonban nem, hogy az észlelési tartalmak nem lehetnek fogalmi természetűek.
2. Az érvek másik jelentős része kizárólag az általános fogalmakra összpontosít, és az argumentáció során nem veszi számításba a partikuláris, különösen a demonstratív

fogalmakat.

A konceptualista álláspont melletti legerősebb érv ezzel szemben azon a common sense meggyőződésünkön nyugszik, hogy észlelésünk képes igazolni empirikus vélekedéseinket. Ez pedig a konceptualizmus szerint csak úgy lehetséges, ha az észlelési tartalom teljes egészében fogalmi természetű.

Előadásomban egyrészt arra teszek kísérletet, hogy megmutassam, hogyan lehet ezen intuitív meggyőződésünket sajátos transzcendentális érvekkel alátámasztani, másrészt igyekszem a konceptualista tézist a nonkonceptualizmus oldaláról érkező ellenvetésekkel szemben megvédeni. Az előadás végén – ha időm engedi – kitérek még a fogalmi tartalmak empirikus megalapozásának fent említett problémájára adható konceptualista szellemű megoldásokra is.

9 December (Wednesday) 5:00 PM Room 226

Dávid Such

*Department of Logic, Institute of Philosophy
Eötvös University, Budapest*

A szubjektív minősége

(The quality of the subjective)

Előadásomban az anti-kvália érvek egy sajátos csoportját fogom elemezni, amelyek a szubjektív újraazonosítási kritérium hiányát igyekeznek kimutatni. Egy hallgatólagos, a tulajdonságok létezésére vonatkozó „No entity without identity”-szerű elv alapján ebből arra következtetnek, hogy a kválé fogalma értelmetlen. Ilyen érvet fogalmazott meg Dennett, Hawthorne, és egy bizonyos értelmezés szerint Wittgenstein is.

Azt szeretném megmutatni, hogy az érvek hatékonyak bizonyulnak egy hagyományos kválé-fogalommal szemben, miszerint az egy jól meghatározható minőség. Ugyanakkor nem teszik lehetővé a szubjektív fenomenalitás átfogó tagadását. A fenomenális minőségekről alkotott hagyományos kválé-fogalmak bonyodalma csupán a fenomenális minőségekről alkotott fogalmakat diszkreditálja, nem pedig a fenomenalitás létét.

Azonban az érvek csakugyan rámutatnak a fenomenális tartomány különös természetére. Ami abban áll, hogy a fenomenalitás, mint a pusztán „tűnés” tartománya, megelőzi a látszat és valóság közötti distinkciót, és ezért esetében nem is lehet olyan értelemben igaz ítéletet alkotni, ahogyan a közönséges valóságos dolgokról.

The scope of the Forum includes all aspects of **theoretical philosophy**, including: logic and philosophy of formal sciences / philosophy of science / modern metaphysics / epistemology / philosophy of language / problems in history of philosophy and history of science, relevant to the above topics / particular issues in natural and social sciences, important for the discourses in the main scope of the Forum.